

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Να αποσταλεί με e-mail

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠ. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠ. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΟΙΚΟΝ. ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Τ.Α.**

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 101 83 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες: Κ. Τρυποσκούφης
Μ. Χιώτη
Τηλέφωνο : 213-136 4009,4815
e-mail : k.tryposkoufis@ypes.gr,
mar.chioti@ypes.gr.

Αθήνα, 4 Απριλίου 2018
Α.Π. : οικ. 10394

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Κατάρτιση Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2021 του υποτομέα S1313 «Τοπική Αυτοδιοίκηση».

ΣΧΕΤ: Η αρ. 2/21112/ΔΠΔΣ/09.03.2018 εγκύκλιος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σας ενημερώνουμε ότι, σε συνέχεια της ως άνω σχετικής εγκυκλίου του ΓΛΚ, οι δήμοι, οι περιφέρειες και τα νομικά πρόσωπα του υποτομέα S1313 «Τοπική Αυτοδιοίκηση» οφείλουν να υποβάλουν **άμεσα** συμπληρωμένους τους **πίνακες μεσοπρόθεσμων προβλέψεων** του Παραρτήματος Α, στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών ΤΑ και Αναπτυξιακής Πολιτικής \ Διεύθυνση Οικονομικών ΤΑ του ΥΠΕΣ (ΔΟΙΚΤΑ\ΥΠΕΣ).

Το ΜΠΔΣ 2019-2022 θα περιλαμβάνει την αποτύπωση των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων των δύο προηγούμενων ετών (2016-2017), καθώς και τις προβλέψεις των δημοσιονομικών προοπτικών για α) το τρέχον έτος (2018), β) το έτος προϋπολογισμού (2019) και γ) τα τρία επόμενα έτη (2020-2022).

Στους πίνακες μεσοπρόθεσμων προβλέψεων, θα αποτυπωθούν τα δημοσιονομικά αποτελέσματα των δύο προηγούμενων ετών, εκτιμήσεις τους για το έτος 2018 καθώς και οι προβλέψεις των φορέων αναφορικά με την εξέλιξη των εσόδων, των δαπανών, των απλήρωτων υποχρεώσεων και των λοιπών στοιχείων ισολογισμού για την περίοδο 2019 – 2022. Μετά από επεξεργασία των εν λόγω πινάκων, κατά την οποία θα ληφθεί υπόψη το σύνολο των διαθέσιμων δεδομένων, η ΔΟΙΚΤΑ\ΥΠΕΣ θα καταρτίσει το βασικό σενάριο του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού των ΟΤΑ για την περίοδο 2019 - 2022.

Εξαρχής επισημαίνεται ότι τα ποσά των προβλέψεων που θα καταγραφούν στους πίνακες δεν δεσμεύουν τους φορείς κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού των επόμενων οικονομικών ετών. Αποτελούν μόνο τη συνεισφορά τους στη διαδικασία κατάρτισης του

βασικού σεναρίου του ΜΠΔΣ 2019-2022. Ωστόσο, δεδομένου ότι, μετά από την ψήφιση του ΜΠΔΣ από τη Βουλή, ο στόχος ισοζυγίου για τα έτη 2019 και 2020 θα είναι δεσμευτικός για τον υποτομέα (συνολικά και όχι για κάθε φορέα διακριτά) και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών κατά την παροχή των οδηγιών κατάρτισης των ετήσιων προϋπολογισμών, είναι σημαντικό οι μεσοπρόθεσμες εκτιμήσεις των φορέων να είναι όσο το δυνατόν ρεαλιστικές.

2. ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ 2018 - 2022.

Οι εκτιμήσεις και οι μεσοπρόθεσμες προβλέψεις των φορέων για την περίοδο 2018-2022 θα καταγραφούν στους πίνακες «Α1. ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΜΠΔΣ ΔΗΜΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΝΠΔΔ» και «Α2. ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΜΠΔΣ ΝΠΙΔ», ανάλογα με τη νομική μορφή του κάθε φορέα.

Στους πίνακες «Α1α.Mapping_ΔΗΜΟΙ» και «Α1β.Mapping_ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ» παρατίθεται η αντιστοίχιση των ΚΑ του προϋπολογισμού με τις κατηγορίες παρακολούθησης του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού των ΟΤΑ, όπως αυτές αποτυπώνονται στον πίνακα Α1. Για τα ΝΠΙΔ η κατηγοριοποίηση των εσόδων και των δαπανών είναι ίδια με την κατηγοριοποίηση των απολογιστικών στοιχείων που υποβάλλουν στις βάσεις δεδομένων του ΥΠΕΣ.

Τέλος, όλοι οι υπόχρεοι φορείς οφείλουν να συμπληρώσουν στον πίνακα Α3 «ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ» τα απολογιστικά στοιχεία αποχωρήσεων, προσλήψεων, μετατάξεων και αριθμού προσωπικού για τα έτη 2016 και 2017. Σημειώνεται ότι το προσωπικό αφορά μόνο τους υπαλλήλους των οποίων η μισθοδοσία βαρύνει τον προϋπολογισμό του κάθε ΟΤΑ.

3. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Προκειμένου, στο μέτρο του δυνατού, α) να διευκολυνθεί το έργο των οικονομικών υπηρεσιών και β) να συστηματοποιηθεί η διαδικασία διενέργειας μεσοπρόθεσμων προβλέψεων από τους φορείς του υποτομέα, δίνεται μεθοδολογία ανά κατηγορία εσόδων και εξόδων. **Η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας δεν είναι υποχρεωτική.** Εντούτοις, κατά την υποβολή των πινάκων, θα ήταν χρήσιμο οι φορείς να ενημερώσουν τη ΔΟΙΚΤΑ/ΥΠΕΣ αναφορικά με τις κατηγορίες εσόδων και εξόδων στις οποίες έχουν εφαρμόσει διαφορετική μεθοδολογία, καταγράφοντας συνοπτικά τον τρόπο εργασίας τους και τη συλλογιστική που εφάρμοσαν.

Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία, **οι φορείς οφείλουν να ελέγχουν τη ρεαλιστικότητα των ευρημάτων τους με βάση τα απολογιστικά στοιχεία των δύο προηγούμενων ετών (2016 και 2017).**

3.1.ΔΗΜΟΙ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΝΠΔΔ

Πραγματοποίηση εκτιμήσεων για το έτος 2018 και προβλέψεων για τα έτη 2019-2022

ΈΣΟΔΑ

1. Επιχορηγήσεις από Τακτικό Προϋπολογισμό

Εκτιμήσεις 2018: Θα καταγραφούν τα ποσά που έχουν εγγραφεί στους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς έτους 2018. Σημειώνεται ότι οι χρηματοδοτήσεις των νομικών προσώπων από τους οικείους ΟΤΑ δεν συνιστούν επιχορηγήσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό και, συνεπώς, θα καταγραφούν στην κατηγορία 5γ «Λοιπά ίδια έσοδα».

Προβλέψεις 2019 - 2022: Σε εφαρμογή της εγκυκλίου του ΓΛΚ, για τα έτη 2019 – 2022, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών ΤΑ και Αναπτυξιακής Πολιτικής έχει προβεί σε ενδεικτική κατανομή των εκτιμώμενων επιχορηγήσεων και αποδόσεων προς τους ΟΤΑ μέσω του Προϋπολογισμού του Υπουργείου, με βάση τα ανώτατα ετήσια όρια που έχει θέσει το Υπουργείο Οικονομικών. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω κατανομή δύναται να αλλάξει στα επόμενα οικονομικά έτη με βάση τις εκάστοτε ανάγκες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την εξέλιξη των κρατικών εσόδων. Τα στοιχεία της κατανομής του ΥΠΕΣ περιλαμβάνονται στους πίνακες Β1 και Β2 και οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι να τα ενσωματώσουν στις προβλέψεις τους ως έχουν.

2. Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ (περιλαμβανομένων των εσόδων από ΕΣΠΑ)

Εκτιμήσεις 2018: Πρέπει να καταγραφεί το αναμενόμενο έσοδο από συμβασιοποιημένα έργα και δράσεις που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΠΑ), μόνο ως προς το σκέλος που αναμένεται να εκτελεσθεί εντός του τρέχοντος έτους.

Προβλέψεις 2019 – 2022: Προτείνεται η κατανομή του ανεκτέλεστου προϋπολογισμού των ήδη ενταγμένων έργων και δράσεων στα έτη 2019 – 2022. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο φορέας έχει ωριμάσει προτάσεις για υποβολή προς χρηματοδότηση από το ΠΔΕ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΠΑ) δύναται αυτές να καταγραφούν στους πίνακες μεσοπρόθεσμων εκτιμήσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα κατανεμηθούν τόσο τα σχετικά έσοδα όσο και οι αντίστοιχες δαπάνες καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΠΔΣ.

3. Τόκοι

Εκτιμήσεις 2018: Πρέπει να υπολογιστούν ως το γινόμενο του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων την 31.12.2017 επί το ετήσιο επιτόκιο που έχει συμφωνηθεί με το κάθε τραπεζικό ίδρυμα.

Προβλέψεις 2019 – 2022: Πρέπει να υπολογίζονται ως το γινόμενο του εκτιμώμενου ύψους των τραπεζικών καταθέσεων τέλους χρήσης επί το ισχύον επιτόκιο.

4. Έσοδα από προγράμματα της ΕΕ

Προτείνεται χειρισμός αντίστοιχος με εκείνον της κατηγορίας 2 «Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ» για όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

5. Λοιπά Έσοδα

Εκτιμήσεις 2018: Καταρχήν προτείνεται η καταγραφή των ποσών που έχουν εγγραφεί στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Στην περίπτωση που για το έτος 2018 ισχύουν διαφορετικοί συντελεστές τελών, δικαιωμάτων, φόρων και λοιπών εσόδων σε σχέση με το 2017, θα πρέπει να γίνουν και οι αντίστοιχες προσαρμογές στις εκτιμήσεις. Κατά τις εκτιμήσεις, εφιστάται ιδιαίτερη προσοχή στα αποτελέσματα των εισπράξεων από την εφαρμογή της ρύθμισης οφειλών βάσει του ν.4483/2017.

Προβλέψεις 2019 – 2022:

α) *Ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα:* Καταρχήν προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη HICP «ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΝ. ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (%)» επί των εκτιμήσεων του προηγούμενου έτους ως εξής:

- ✓ Προβλέψεις 2019 = Εκτιμήσεις 2018 x (1 +HICP 2019) = Εκτιμήσεις 2018 x (1 +1,3%)
- ✓ Προβλέψεις 2020 = Εκτιμήσεις 2019 x (1 +HICP 2020) = Εκτιμήσεις 2019 x (1 +1,6%)
- ✓ Προβλέψεις 2021 = Εκτιμήσεις 2020 x (1 +HICP 2021) = Εκτιμήσεις 2020 x (1 +1,8%)
- ✓ Προβλέψεις 2022 = Εκτιμήσεις 2021 x (1 +HICP 2022) = Εκτιμήσεις 2021 x (1 +1,9%)

Η επιλογή του δείκτη HICP για την πραγματοποίηση των προβολών των ανταποδοτικών τελών α) βασίζεται στο γεγονός ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της ανταποδοτικότητας, η μεταβολή των συντελεστών δικαιολογείται μόνο όταν μεταβάλλονται οι δαπάνες και β) είναι συνεπής με την προτεινόμενη μεθοδολογία προβολών στο σκέλος των δαπανών.

Στις κατηγορίες τελών όπου παρατηρείται χαμηλή εισπραξιμότητα προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη «Gross domestic product at market prices»:

- ✓ Προβλέψεις 2019 = Εκτιμήσεις 2018 x (1 + %GDP 2019) = Εκτιμήσεις 2018 x (1 +4.1%)
- ✓ Προβλέψεις 2020 = Εκτιμήσεις 2019 x (1 + %GDP 2020) = Εκτιμήσεις 2019 x (1 +4,0%)
- ✓ Προβλέψεις 2021 = Εκτιμήσεις 2020 x (1 + %GDP 2021) = Εκτιμήσεις 2020 x (1 +4,0%)
- ✓ Προβλέψεις 2022 = Εκτιμήσεις 2021 x (1 + %GDP 2022) = Εκτιμήσεις 2021 x (1 +3,8%)

β) Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών: Προτείνεται η εφαρμογή του HICP στο τέλος ακίνητης περιουσίας, στον φόρο ηλεκτροδοτούμενων χώρων και, εν γένει, στα έσοδα με υψηλή εισπραξιμότητα (άνω του 80%), εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο. Στις λοιπές περιπτώσεις προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη «Gross domestic product at market prices».

γ) Λοιπά ίδια έσοδα και επιστροφές χρημάτων: Προτείνεται όμοιος χειρισμός με την κατηγορία « Έσοδα από φόρους, λοιπά τέλη, δικαιώματα, παροχή υπηρεσιών», με εξαίρεση τις επιχορηγήσεις για το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» και τις επιχορηγήσεις - χρηματοδοτήσεις των νομικών προσώπων από τους οικείους ΟΤΑ, τα οποία προτείνεται να παραμείνουν σταθερά στα επίπεδα του 2018.

δ) Έσοδα ΠΟΕ: Προτείνεται η εφαρμογή των ανωτέρω σύμφωνα με το περιεχόμενο του κάθε εσόδου ΠΟΕ. Σε κάθε περίπτωση, στις κατηγορίες εσόδων που αφορούν στην είσπραξη υπολοίπων από βεβαιωθέντα έσοδα σε προηγούμενα έτη, προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη «Gross domestic product at market prices».

6. Εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων

Συνήθως αποτελεί σταθερό ποσοστό επί της δαπάνης. Εάν η εκτιμώμενη δαπάνη δεν διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος, δύναται η καταγραφή ποσού ίσου με τον απολογισμό του 2017. Για τα επόμενα έτη του ΜΠΔΣ ο τρόπος εργασίας για θα είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2018.

7. Έσοδο από επιχορήγηση για πληρωμή ληξιπρόθεσμων

Εκτιμήσεις 2018: Θα καταγραφεί το ποσό των αποφάσεων επιχορήγησης για την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων μειωμένο κατά το σύνολο των χρηματοδοτήσεων που έλαβε ο φορέας μέχρι την 31.12.2017. Στην περίπτωση που ο φορέας εκτιμά ότι θα χρειαστεί μικρότερο ποσό, τότε θα πρέπει να προσαρμοστεί αντίστοιχα και η εκτίμηση.

Προβλέψεις 2019 – 2022 : Θα καταγραφούν μηδενικά ποσά.

8. Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές

Εκτιμήσεις 2018: Θα καταγραφεί το ποσό των δανείων που εκτιμά ο φορέας ότι θα εισπράξει μέσα στη χρήση.

Προβλέψεις 2019 – 2022: Ο τρόπος εργασίας για κάθε έτος του ΜΠΔΣ θα είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2018. Στην περίπτωση που έχει ληφθεί απόφαση για τη λήψη δανείου, αυτό πρέπει να κατανεμηθεί στα έτη του ΜΠΔΣ.

ΈΞΟΔΑ

1. Αμοιβές προσωπικού

Πρέπει να προσδιοριστεί η εκτιμώμενη δαπάνη για τη μισθοδοσία και τις λοιπές παροχές προσωπικού, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των εργαζομένων, και τις προσλήψεις, τις μετατάξεις και τις αποχωρήσεις που αναμένεται να λάβουν χώρα μέσα στο έτος. Το ίδιο ισχύει για όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

2. Κοινωνικές Παροχές:

Εκτιμήσεις 2018: Προτείνεται να καταγραφεί ο απολογισμός του 2017.

Προβλέψεις 2019 – 2022: Προτείνεται να καταγραφεί η εκτίμηση του 2018 σε όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

3. Τόκοι

Το ποσό των τόκων περιλαμβάνεται στις καταστάσεις τοκοχρεολυσίων των δανείων. Ο τρόπος εργασίας για κάθε έτος του ΜΠΔΣ θα είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2018.

4. Δαπάνες για επενδύσεις προ αποσβέσεων

Εκτιμήσεις 2018: Θα καταγραφεί η δαπάνη των συμβασιοποιημένων έργων ως προς το σκέλος που αναμένεται να εκτελεστεί εντός του έτους.

Προβλέψεις 2019 – 2022: Ως προς το σκέλος των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ (συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΠΑ), οι σχετικές προβλέψεις είναι άμεσα συναρτώμενες με τις προβλέψεις της κατηγορίας 2 των εσόδων. Ως προς τις επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους, οι προβλέψεις προτείνεται να πραγματοποιηθούν με βάση τις ανάγκες και τον προγραμματισμό του φορέα λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους πόρους, καθώς και τους συνήθεις χρόνους ωρίμανσης, δημοπράτησης και εκτέλεσης των συμβάσεων τεχνικών έργων.

5. Λοιπές δαπάνες

Εκτιμήσεις 2018:

α) Πληρωμές ΠΟΕ: Προτείνεται η καταγραφή των πιστώσεων του προϋπολογισμού μειωμένων κατά το ποσό των υποχρεώσεων που δεν προβλέπεται να πληρωθούν εντός του έτους για λόγους νομιμότητας και κανονικότητας, καθώς και για λόγους εκκρεμοδικίας.

β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους: Πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστική εκτίμηση. Για τις επιχορηγήσεις των εποπτευόμενων νομικών προσώπων κρίνεται σκόπιμο να ληφθεί υπόψη και ο βαθμός εκτέλεσης του προϋπολογισμού έτους 2017.

γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Δαπάνες Αιρετών: Η σχετική δαπάνη πρέπει να υπολογιστεί με βάση το πλήθος των αιρετών.
Αμοιβές τρίτων: Από τον υποπίνακα 2 του πίνακα «Β. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ» προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη ΗΙCΡ «ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΝ. ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ» έτους 2018 επί του απολογισμού του 2017 ως εξής: Εκτιμήσεις 2018 = Απολογισμός 2017 x (1+ΗΙCΡ 2018) = Απολογισμός 2017 x (1+ 0,8%) .

Παροχές τρίτων: Προτείνεται όμοιος χειρισμός με την κατηγορία «Αμοιβές τρίτων».

Φόροι-Τέλη: Πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστική εκτίμηση. Συνήθως, η εν λόγω δαπάνη είναι σταθερή από έτος σε έτος.

Λοιπά γενικά έξοδα: Προτείνεται όμοιος χειρισμός με κατηγορία «Αμοιβές τρίτων» με εξαίρεση τα ποσά που αφορούν σε δαπάνες δικαστικών αποφάσεων.

Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων: Προτείνεται όμοιος χειρισμός με κατηγορία «Αμοιβές τρίτων».

Λοιπά έξοδα: Προτείνεται να καταγραφεί ο απολογισμός του 2017.

Προβλέψεις 2019 – 2022:

α) Πληρωμές ΠΟΕ: Προτείνεται η μεταφορά του εκτιμώμενου ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους του προηγούμενου έτους (μειωμένων κατά το μακροπρόθεσμο σκέλος και κατά την αξία των παραστατικών με προβλήματα νομιμότητας και κανονικότητας ή σε καθεστώς εκκρεμοδικίας) και του εκτιμώμενου ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων προς φορείς ΓΚ.

β) Μεταβιβάσεις σε τρίτους: Προτείνεται να καταγραφεί η εκτίμηση του 2018 σε όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

γ) Λοιπές λειτουργικές δαπάνες

Δαπάνες Αιρετών: Προτείνεται τρόπος εργασίας αντίστοιχος με εκείνο στην κατηγορία 1.

Αμοιβές τρίτων: Προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη ΗΙCΡ.

Παροχές τρίτων: Προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη ΗΙCΡ.

Φόροι-Τέλη: Προτείνεται να γίνει η υπόθεση ότι η εν λόγω δαπάνη θα είναι σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΠΔΣ

Λοιπά γενικά έξοδα: Προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη ΗΙCΡ με εξαίρεση τα ποσά που αφορούν σε δαπάνες δικαστικών αποφάσεων.

Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων: Προτείνεται η εφαρμογή του δείκτη ΗΙCΡ.

Λοιπά έξοδα: Προτείνεται να καταγραφεί η εκτίμηση του 2018 σε όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

6. Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων και λοιπές αποδόσεις:

Εκτιμήσεις 2018:

α) *Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων:* Θα καταγραφεί ποσό ίσο με την αντίστοιχη κατηγορία των εσόδων.

β) *Λοιπές αποδόσεις:* Προτείνεται να καταγραφεί ο απολογισμός του 2017, εκτός και εάν είναι δυνατή η πραγματοποίηση πιο ρεαλιστικής εκτίμησης.

Προβλέψεις 2019 – 2022:

α) *Αποδόσεις εσόδων υπέρ Δημοσίου και τρίτων:* Θα καταγραφεί ποσό ίσο με την αντίστοιχη κατηγορία των εσόδων.

β) *Λοιπές αποδόσεις:* Προτείνεται να καταγραφεί η εκτίμηση του 2018 σε όλα τα έτη του ΜΠΔΣ.

7. Δαπάνη για πληρωμή ληξιπρόθεσμων στα πλαίσια του προγράμματος

Για το έτος 2018 Θα καταγραφεί ποσό ίσο με την κατηγορία 7 των εσόδων. Για την περίοδο 2019 – 2022 θα καταγραφούν μηδενικά ποσά.

8. Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές (χρεολύσια δανείων κτλ)

Θα καταγραφούν τα ποσά των ετήσιων χρεολυσίων που πρέπει να καταβληθούν στα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν χορηγήσει τα σχετικά δάνεια.

Απλήρωτες υποχρεώσεις σε φορείς εκτός γενικής κυβέρνησης στο τέλος του έτους

Εκτιμήσεις 2018: Για να διασφαλιστεί η απαιτούμενη συνέπεια στις χρονολογικές σειρές, προτείνεται το ύψος των απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους να υπολογιστεί με τη χρήση συντελεστή. Δηλαδή, θα υπολογιστεί ο λόγος των απλήρωτων υποχρεώσεων προς τρίτους που δημιουργήθηκαν κατά το έτος 2017 όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατά την 31.12.2017 προς το ύψος της συνολικής δαπάνης του 2017 (εξαιρουμένων των κατηγοριών 3, 5^α, 6^α, 7 και 8 των εξόδων). Αυτός ο συντελεστής θα πολλαπλασιαστεί με τη συνολική εκτιμώμενη δαπάνη για το έτος 2018 (εξαιρουμένων των ίδιων ως άνω κατηγοριών). Στην περίπτωση που κρίνει ο φορέας ότι οι υποχρεώσεις θα μειωθούν επιπλέον του ποσού που προκύπτει από την ανωτέρω μεθοδολογία, για παράδειγμα λόγω ταχύτερης εκκαθάρισης των δαπανών, τότε το επιπλέον ποσό μείωση θα πρέπει να προστεθεί στις εκτιμήσεις εξόδων του 2018.

Προβλέψεις 2019 – 2022 : Ο τρόπος εργασίας για κάθε έτος του ΜΠΔΣ προτείνεται να είναι αντίστοιχος με εκείνον των εκτιμήσεων του 2018.

ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Κατά την εκτίμηση των στοιχείων ισολογισμού (κυρίως σε ό,τι αφορά στα διαθέσιμα και στα δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα) για όλα τα έτη του ΜΠΔΣ εφιστάται η προσοχή στους συντάκτες των πινάκων προκειμένου να αποτυπώσουν τις αλληλεπιδράσεις αυτών με τις αντίστοιχες κατηγορίες εσόδων και εξόδων.

3.2.ΝΠΙΔ

Εκτιμήσεις για το έτος 2018 και προβλέψεις για τα έτη 2019-2022

ΈΣΟΔΑ

Έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα (από πώληση αγαθών και παροχή υπηρεσιών): Ισχύει ό,τι και για κατηγορία «5. Λοιπά Έσοδα» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Χρηματοδοτήσεις από ΟΤΑ (διετές πρόγραμμα δράσης, απευθείας αναθέσεις από ΟΤΑ κλπ). Προτείνεται να καταγραφεί το ποσό του εγκεκριμένου π/υ 2018, λαμβάνοντας ως τόσο υπόψη και τον βαθμό εκτέλεσης του προϋπολογισμού αυτής της κατηγορίας κατά την προηγούμενη διετία.

Έσοδα (επιχορηγήσεις) από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «2. Επιχορηγήσεις από ΠΔΕ (περιλαμβανομένων των εσόδων από ΕΣΠΑ)» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Τόκοι: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εσόδων «3. Τόκοι» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Επιχορηγήσεις από Τακτικό Προϋπολογισμό: Συμπληρώνεται μόνο από τα νπιδ τα οποία χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό.

Επιχορηγήσεις από εθνικό σκέλος ΠΔΕ: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «2. Έσοδα (επιχορηγήσεις) από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Λοιπές επιχορηγήσεις: Εφόσον αυτές αναφέρονται σε επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες, προτείνεται να καταγραφεί το ποσό του εγκεκριμένου π/υ 2018. Επισημαίνεται ότι οι χρηματοδοτήσεις από το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» καταχωρούνται σε αυτή την κατηγορία.

Επιχορηγήσεις από ΕΕ: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «2. Έσοδα (επιχορηγήσεις) από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα».

Λοιπά έσοδα: Ισχύουν τα αναφερόμενα στην κατηγορία «5. Λοιπά Έσοδα» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Έσοδα (εισπράξεις) για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου: Αυτή η κατηγορία θα συμπληρωθεί μόνο εφόσον έχει ληφθεί απόφαση για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές: Ισχύει ό,τι και για κατηγορία «8. Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

ΈΞΟΔΑ

Αμοιβές προσωπικού: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία «1. Αμοιβές προσωπικού» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ

Μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους (επιχορηγήσεις- χορηγίες): Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «5. Λοιπές δαπάνες:» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Τόκοι: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «3. Τόκοι» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Λοιπά έξοδα: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «5. Λοιπές δαπάνες» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Δαπάνες για επενδύσεις: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «4. Δαπάνες για επενδύσεις προ αποσβέσεων» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Έξοδα για χρηματοοικονομικές συναλλαγές: Ισχύει ό,τι και για την κατηγορία εξόδων «8. Δαπάνες που αφορούν χρηματοοικονομικές συναλλαγές» των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

Απλήρωτες υποχρεώσεις σε φορείς εκτός γενικής κυβέρνησης στο τέλος του έτους: Συμπληρώνεται μόνο από τα νπιδ που καταρτίζουν και εκτελούν προϋπολογισμό σε ταμειακή βάση. Και σε αυτή την περίπτωση ο τρόπος εργασίας προτείνεται να είναι ίδιος με εκείνον των δήμων, των περιφερειών και των νπδδ.

4. Αποστολή πινάκων στο Υπουργείο Εσωτερικών

Μετά από την έγκριση τους από το δημοτικό ή το περιφερειακό ή το διοικητικό συμβούλιο, οι πίνακες μεσοπρόθεσμων προβλέψεων αποστέλλονται **άμεσα** με ευθύνη του

προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα στην ηλεκτρονική διεύθυνση mpds@ypes.gr.

Το παρόν έγγραφο έχει αναρτηθεί και είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (www.ypes.gr) στη διαδρομή Το Υπουργείο/Εγκύκλιοι-Αποφάσεις.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Π. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Συνημμένα:

Παράρτημα (σε ηλεκτρονική μορφή).

- 1) Τρεις (3) πίνακες προς συμπλήρωση (πίνακες Α1 για δήμους, περιφέρειες και νπδδ , Α2 για τα νπιδ, Α3 κοινός για όλους).
- 2) Δύο πίνακες με την αντιστοίχιση των ΚΑ προϋπολογισμού και των κατηγοριών του ενοποιημένου προϋπολογισμού ΟΤΑ («Α1α.Mapping_ΔΗΜΟΙ» και «Α1β.Mapping_ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ»)
- 3) Δύο (2) πίνακες επιμερισμού των εκτιμώμενων επιχορηγήσεων των ΟΤΑ μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού του ΥΠΕΣ για τα έτη 2019, 2020, 2021,2022 (πίνακες Β1 για δήμους και Β2 για περιφέρειες).
- 4) Πίνακας μακροοικονομικών προβλέψεων

Πίνακας Αποδεκτών:

- 1) Όλοι οι δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα (μέσω των οικείων δήμων)
- 2) Όλες οι περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα (μέσω των οικείων περιφερειών)
- 3) Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους
(για τις δικές τους ενέργειες προς τους συνδέσμους χωρικής αρμοδιότητάς τους που αποτελούν φορείς γενικής κυβέρνησης)

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Υπουργείο Οικονομικών

1. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
2. Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
-Δ/νση Προγραμματισμού, Δημοσιονομικών στοιχείων και Μεθοδολογίας

Πανεπιστημίου 37

10165 - ΑΘΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γεν Γραμματέα
3. Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Τοπ. Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής
4. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών & Δ/Υ
5. Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Τμήμα Παρακολούθησης και Επεξεργασίας Οικονομικών Στοιχείων Τ.Α.
Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης και Προϋπολογισμού
6. Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Τμήμα Επιχορηγήσεων
7. Διεύθυνση προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχ/σης